

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ

НАУКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

(Матеріали навчально-методичної конференції)

Полтава – 2001

Вивчаючи розділ «Асептика та антисептика» ми використовуємо такі ж контролюючі таблиці. У них приведені відомості про антисептики різних груп, а студент повинен вказати концентрації розчинів, технологію їх застосування у залежності від об'єкта обробки (рани, руки медичного персоналу, інструментарію та і).

При вивченні анестезій, що застосовуються при оперативних втручаннях на щелепно-лицевій ділянці, у контролюючій схемі-таблиці студенту пропонують відмітити позначками відповіді на запитання щодо іннервації певної ділянки, наявності перехресної іннервації, місця виходу та входу гілок через природні отвори, що є цільовими пунктами анестезій. Інша контролююча таблиця дозволяє перевірити рівень знань щодо засобів, які застосовуються для місцевого знеболювання та допоміжних препаратів.

При поточному контролі знань ми застосовуємо таблиці, у яких студент повинен визначити всі можливі варіанти поєднання анестезій для видалення окремих зубів. Заповнюючи інші схеми, в яких наведений чіткий опис техніки виконання певних анестезій, студент повинен правильно назвати їх.

При вивченні операції видалення зуба студент у контролюючій схемі – таблиці повинен правильно визначити весь набір інструментарію для видалення того чи іншого зуба.

Завдання інших схем полягає у визначенні причин виникнення ускладнень під час та після операції видалення зуба і тактики їх усунення.

Після проведення такого контролю студенти мають більше часу для засвоєння практичних навичок при роботі з фантомами та з хворими в клінічній залі. Під час клінічного прийому вони самостійно спілкуються з пацієнтами та завоюють методику правильного збору скарг, даних анамнезу, об'єктивних методів дослідження та т. і. Завдяки такому підходу при вивченні наступних розділів пропедевтики хірургічної стоматології, наприклад, операція видалення зуба, студенти вже не витрачають зайвого часу на подолання бар'єру у спілкуванні з пацієнтами та можуть самостійно оформлювати усю необхідну медичну документацію і брати безпосередню участь у виконанні певних маніпуляцій.

Така методика проведення практичних занять з пропедевтики хірургічної стоматології дозволяє об'єктивно оцінити початковий, поточний та кінцевий рівень знань студента з даної теми, вказати на допущені помилки і недоліки у відповіді, а головне залучити якомога більше студентів у процес опитування.

ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНА НАУКОВО-ДІАГНОСТИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ ЯК БАЗА ДЛЯ БІЛЬШ ПОГЛИБЛЕНОГО ВИВЧЕННЯ НОРМАЛЬНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ

Мищенко В.П., Запорожець Т.М., Жукова М.Ю., Моргун З.К., Павленко Г.П.

Створення оптимальних умов для засвоєння навчального матеріалу залежить не тільки від застосування досконалих методів навчання, а й від оснащення кафедр, можливості використання сучасного обладнання. Одним із напрямків оптимізації навчального процесу є правильна організація наукової роботи студентів. Ця форма роботи підсилює індивідуальний підхід до навчання, сприяє розвитку творчих здібностей майбутніх лікарів. Прогресивним засобом навчання є демонстрація студентам сучасного обладнання науково-діагностичних лабораторій, створених на базі кафедри нормальної фізіології. Наукова

робота лабораторій пов'язана з дослідями, які виконуються разом зі співробітниками кафедр нервових хвороб і терапевтичної стоматології

Не менш важливою умовою є організація практичних занять, на яких студенти можуть оволодіти сучасними методами дослідження фізіологічних функцій. З цією метою на базі лабораторій проводяться окремі навчальні заняття зі студентами 2 курсу медичного та стоматологічного факультетів, а також виконується науково-дослідна робота студентів.

У лабораторії психологічної діагностики студенти досконало знайомляться з методами дослідження вищої нервової діяльності людини. Це передбачає визначення фізіологічних процесів, які лежать в основі психічної діяльності людини та індивідуальних відмінностей. Дослідження індивідуальних особливостей психічних процесів та типологічних відмінностей вищої нервової діяльності проводиться шляхом експериментальних досліджень сприйняття, уваги, пам'яті, мислення, емоцій. Студенти мають можливість навчитися прийомам проведення цих досліджень, вчаться відрізняти норму від патології, зв'язаної з локальними ураженнями мозку і змінами особистості. Для визначення індивідуальних особливостей характеру, темпераменту, емоційно-вольової сфери студенти знайомляться з різними варіантами опитувальників, а також комп'ютерною діагностикою. Вони мають змогу вивчити методи професійно-психологічного відбору. На базі цієї лабораторії виконуються студентські наукові роботи в рамках СНТ. Матеріали, отримані в результаті дослідницької роботи студентів, викладаються на практичних заняттях з теми «Вища нервова діяльність» у вигляді доповідей та рефератів.

На заняттях з розділу «Фізіологія центральної нервової системи» студенти відвідують лабораторію масажу, де спочатку знайомляться з фізіологічними аспектами впливу на організм деяких масажних прийомів, а потім спостерігають за проведенням різних видів ручного та апаратного масажу, нейростимуляції. Вони набувають практичних навичок із застосуванням цих методів з метою лікування та профілактики захворювань хребта і периферичної нервової системи. У розділі «Фізіологія збудливих тканин» студенти вивчають фізіологічні властивості скелетних м'язів. У зв'язку з цим проводиться демонстрація методу електроміостимуляції із застосуванням сучасних апаратів у лабораторії масажу та лабораторії косметології, пояснюється вплив міостимуляції на стан м'язової тканини та всього організму в цілому.

Лабораторія нейро-функціональної діагностики дозволяє студентам ознайомитися з електрофізіологічними методами досліджень функцій головного мозку, периферичних нервів та м'язів. Для кращого засвоєння матеріалу зі студентами медичного факультету проводяться дослідження на програмно-апаратному комплексі, який дозволяє реєструвати та аналізувати електричну активність головного мозку (ЕЕГ), м'язів (ЕМГ), викликані потенціали нервової системи, здійснювати кореляційний та біспектральний аналіз. Активна участь студентів-стоматологів у науковій роботі з дослідження функціонального стану судин пародонту за допомогою комп'ютерної системи «Reokom» формує аналітичне мислення, викликає зацікавлення науково-дослідною роботою. Завдяки використанню наукової роботи у навчальному процесі у студентів 2 курсу медичного та стоматологічного факультетів забезпечується розвиток творчих здібностей майбутніх спеціалістів, стимулюється формування клінічного мислення.

На заняттях з розділу «Фізіологія центральної нервової системи» студентів ознайомлюють із основами електропунктурної діагностики і лікування за методом Р.Фолля, біорезонансного лікування, нозодотерапії, з принципами підбору медикаментів, стоматологічних матеріалів, косметичних засобів. Це зокрема дозволяє студентам стоматологічного факультету глибше підійти до засвоєння принципів діагностики та лікування нейростоматологічних захворювань, пародонтитів, пародонтозів, пульпітів, невритів обличчя.

Таким чином, використання у навчальному процесі базових лабораторій має значення не тільки для більш поглибленого засвоєння матеріалу з нормальної фізіології і активізації пізнавальної діяльності, але й допомагає формуванню клінічного мислення, орієнтує студентів у виборі спеціальності.

РОЛЬ ФІЛОСОФСЬКИХ ТЕОРІЙ У НАУКОВІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ

Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Шиян Є.Г.

Протягом історії людства існувала певна кількість формацій освіти та навчання, у кожній з яких проблема наукової організації навчання вирішувалась по-різному.

Сьогодні, на рубежі тисячоліть, ми є свідками суттєвих змін всіх видів освітньої діяльності, принципово змінюється підхід до навчання та його зміст, трансформуються принципи наукової організації освітньої діяльності.

Не стоїть осторонь цих змін і медична освіта в нашій державі. Сучасний розвиток всіх галузей медицини, широке застосування найрізноманітнішої техніки, обладнання та матеріалів, біотехнологій вимагають від спеціалістів досить високої обізнаності з досягненнями. Це потребує постійного набуття теоретичних знань та практичних навичок. Для повноцінного використання робочого часу і підвищення професійної майстерності необхідний правильний науковий підхід та організація навчання.

Важливим етапом підвищення професійної майстерності, становлення майбутніх спеціалістів – лікарів-стоматологів – є етап післядипломної освіти.

У педагогіці існує чітке розуміння, що між знаннями і способами діяльності, які передаються і які засвоюються, немає лінійної відповідності: те, що засвоюється не пов'язано з тим, що передається. Тому цей факт і є передумовою для постановки проблеми наукової організації навчання та його змісту.

Що потрібно передавати і в якій послідовності, щоб отримати ті чи інші результати? Чому необхідно навчати в першу чергу спеціаліста свого профілю? Відповідь на це питання складає предмет дидактики. Але також ця відповідь залежить від цілого ряду зовнішніх обставин, які є предметом дослідження філософії освіти.

Сучасні уявлення про наукові принципи організації навчання та його зміст поєднують у собі багато різних філософських теорій і напрямів. Для медичної освіти найбільш значимими можна умовно виділити чотири філософські теорії, які найбільш суттєво впливають на організаційний процес навчання, формування його змісту. Це ідеалізм, реалізм, прагматизм і екзистенціалізм.

Для ідеалістичної філософії пріоритети у навчальній програмі, безсумнівно, належать гуманітарним наукам. Основні елементи ідеалістичної програми – класична література, філософія, історія. Вона також включає, як правило, мис-